

SLOVENSKI GLEDALIŠKI INSTITUT

K s

II 947/3

792.01

020170186, 12

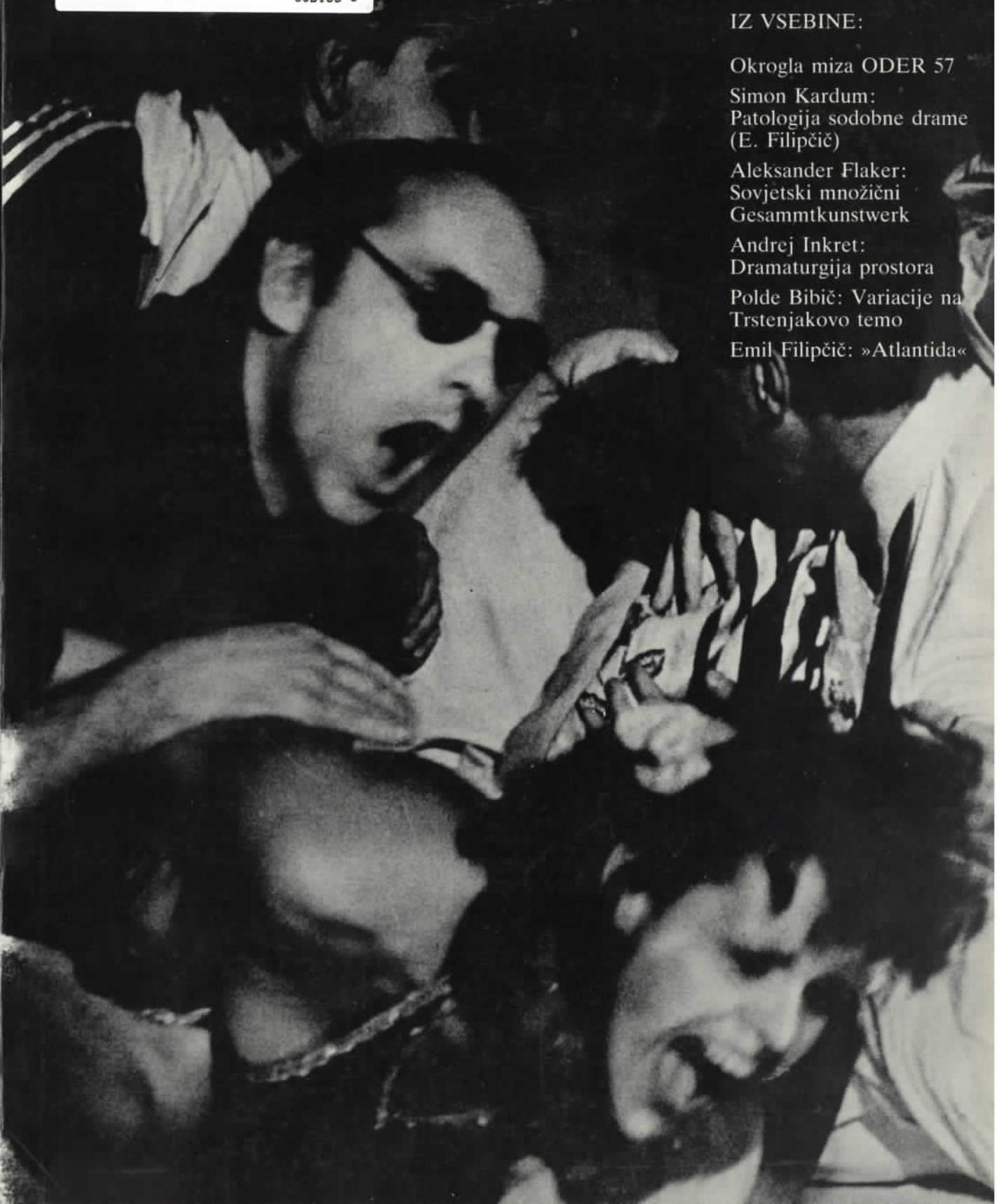
COBISS

edališče, leto 1988–1989, št. 12, letnik 3

ške

IZ VSEBINE:

- Okrogla miza ODER 57
Simon Kardum:
Patologija sodobne drame
(E. Filipčič)
Aleksander Flaker:
Sovjetski množični
Gesamtkunstwerk
Andrej Inkret:
Dramaturgija prostora
Polde Bibič: Variacije na
Trstenjakovo temo
Emil Filipčič: »Atlantida«

Emil Filipčič

ATLANTIDA

GLAS: Da Džuang, tovariš Pibernik. Kar bo vam odgovor, bo zame dejanje, prav? Hm. In že nastopate kot stekleno okno s pogledom na dvorišče, v drevesnem in travnatem zelenju. Drama se začne kar tu. Če bi zdajle na primer prišla neka oseba in prečkala dvorišče po asfaltni poti, starka z ruto na glavi in s palico v roki, zjutraj – bi bila v opisu že zasnovana scena, pa tudi potek dogajanja. Dobro, recimo, da bi se vseskozi trudil in se osredotočal na dvorišče v pričakovanju naslednjih ljudi in odrival v podpodje – ravnokar gre mimo belolas starec s črnimi očali, oprt na palico – iz izkušnje poznano notranjost dvorane, lesene oblazinjene stole, vonj po naftalinu, menjavo luči in teme – če bi potlačil vse to in ostal zazrt na dvorišče, bi najprej moral priznati, da je šla medtem mimo še ena ženska, čvrsta, športna, v zrelih letih, in, vidite, oseb bi bilo že skoraj preveč. Zdaj je zasijalo sonce.

Imamo torej dvorišče med stolpnicami, drevje, jutro in sonce. Trava mokro in svetlo zeleni v soncu. No, prav, spet se vrne tisti starec, tokrat po moji volji, čeprav ga v resnici ni, ampak so šle mimo tri neznane osebe.

STAREC: Nazadnje sem s predstave odhajal nepotešen, tako kot vsi drugi, in mogoče še najbolj takrat, kadar je uspela.

GLAS: Momlja sam zase? Govori, kar mislim? Kdo je on? Ga ujamemo v mrežo? In ga postavimo v odnose?

STAREC: Oh, seveda, kopal sem se že v uspehu, kopal... Kaj pa vem, saj sem hodil na predstavo, tudi ko je bila premiera mimo, prav zato, da bi ugotovil, kaj se pravzaprav dogaja, a nazadnje mi je vse spolzelo med prsti kot čas. In kaj misliš, sem nekoč slišal spraševati nekega gimnazijca, kaj so hoteli s tem povedati? Mogoče smo hoteli povedati, da svet vsakokraj znova nastaja. Ali ni to premalo? Kje pa. (Po asfaltni poti pride Bagdad Tomboło.)

BAGDAD TOMBOLO: Oprostite, slišal sem zadnje besede... Veste, kako bova naredila? Oba bova s takšnimi gumijastimi trakovi pripeta pod stropom in scenski delavci naju bodo dvigovali v zrak na dano znamenje. S tem dobimo parapsihološko dramo, o kateri razmišljamo zadnje dni. Uprkos zdravom razumu. Neobjašnjive misterije uma, svemira i vremena.

STAREC: Se pravi teater kot laboratorij?

BAGDAD TOMBOLO: Da. Poglejte, mož in žena gresta mimo.

STAREC: O, saj se kar vrstijo, eden za drugim.
BAGDAD TOMBOLO: Mogoče bi lahko s poskusi v našem laboratoriju dokazali, da um kot tak parapsihološko usmerja vse te ljudi?

STAREC: Seveda.

GLAS: Tu sva, tovariš Pibernik. Sva oba ludi-sta? Dvomim. Eden od naju? Verjetno ne. Trije? Mogoče. Štirje? Težko. Pet. Se da. Šest? To bi, recimo, govoril glas iz zvočnika, to, kar vam jaz zdaj govorim. Še predobro veva, kakšne bi bile kulise, tista asfaltna potka, drevesa, trava in drugo. Iz snovi, iz prave snovi, a delovale bi te stvari ponarejeno, umetno. Kaj pa če je sredi odra mogoča ravno takšna realnost, ki odslkava sebe samo, portret uma? To bi bila zamisel, kaj? Pisatelj za šivalnim strojem, ali pa, človek brez poklica za šivalnim strojem. Postavljeno v bodočnost, v leto 2011, ko bodo ljudje delali samo še konceptualno.

DINGO: Marta!

MARTIN GLAS: Kaj je?

DINGO: Že celo dopoldne delam!

(Zasliši se zaklepanje vrat.)

Kje si bila?

(Marta vstopi.)

MARTA: V parku

DINGO: Kaj si pa delala?

MARTA: Sprehajala sem se okrog ribnika.

DINGO: Poglej, samo tale pedal enakomerno premikam, oziroma gugam s podplati. In veš, da se res počutim mnogo bolje, osredotočen sem, razumeš, misli me ne begajo in ne strašijo, da, skoraj optimistično sem razpoložen...

MARTA: Jaz pa... Kaj pa vem... Gledala sem neke otroke, ki so se igrali na bregu, namakali so bose noge v vodo in se na glas smejali, ker so se jim majhne ribice... žgečkale so jih po podplatih, dotikale so se jih z gobčki.

DINGO: Depresivna si, vidim.

(Vstane in jo objame.)

Kaj je Marta?

MARTA: Nič.

DINGO: Zakaj se ne usedeš za šivalni stroj, zakaj vsaj ne poskusiš?

MARTA: Oh, Dingo...

DINGO: Tudi meni se je zdelo skrajno bedasto, ko sem se prvič usedel, počutil sem se kot norec, kot naivec, zdaj pa delam že tretji dan!

MARTA: Saj ti nič ne rečem.

DINGO: Mislil sem, da boš vesela.

MARTA: Saj sem vesela.

DINGO: Ne boš mi govorila, da si vesela, toliko te pa ja poznam!

MARTA: Dobro, nisem vesela.

DINGO: To je popolna naivnost, Marta! Pasivnost, ki vodi v nezdravo melanholično strmenje. Ni čudno, da si brez volje.

MARTA: Rajši imam mir kot pa divjanje tolpa.

DINGO: Moraš priznati, da Milica nasilje kljub